08/03/2019

Και ο Θεός έπλασε τη Γυναίκα…

/ Γνώμες

Ἡ ὑποτίμηση τῆς γυναίκας ἀπὸ τὴν κοινωνία τῶν ἀνδρῶν δὲν εἶχε αἴτια “κοινωνικά”, ὅπως λένε συνήθως, οὔτε αἴτια βιολογικὰ οὔτε καὶ θεολογικά.

Πιστεύω ὅτι ἔχει αἴτια καθαρὰ ἠθικά. Ὑπάρχει βέβαια μιὰ αἰσθητὴ διαφορὰ μυϊκῆς καὶ ψυχολογικῆς δύναμης, ποὺ οἱ ἄνδρες τὴν ἐκμεταλλεύονται, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν την ἀνηθικότητά τους, τὴν καταπίεση τῆς ἀδύναμης γυναίκας, ἐνῷ ἡ ἀδυναμία τῆς γυναίκας εἶναι σύμπτωμα τῆς τρυφερῆς θηλυκότητάς της καὶ θἄπρεπε νὰ θεωρεῖται προσόν. Ἄλλωστε τὴν ἴδιαν ὑποτίμηση εἶχαν καὶ ἔχουν ἀκόμη καὶ στὶς μέρες μας τὰ παιδιὰ καθὼς καὶ οἱ γέροντες. Εἶναι δηλαδὴ θέμα

κατάχρησης τῆς δύναμης, ὅπως συμβαίνει μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ὑπαλλήλων, μεγάλων κρατῶν καὶ μικρῶν, ἐπιστημόνων καὶ ὀλιγογραμμάτων. Οἱ Ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἔλεγαν “ οὗ ἂν κρατῇ τις, ἄρχει ” (ὅπου ἔχει κανεὶς δύναμη παραπάνω, ἐκεῖ ἀσκεῖ ἐξουσία).

Ὅταν ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο, γράφει ἡ Γένεση, εἶδε ὅτι δὲν εἶναι ὡραῖο νὰ εἶναι μόνος ἐπάνω στὴ γῆ. Κι ἔπλασε τῆ γυναῖκα ὄχι ἀπὸ ἄλλο χῶμα ἀλλὰ ἀπὸ τὴ σάρκα τοῦ ἄντρα (“ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ”), γιὰ νὰ εἶναι ἡ γυναίκα τῆς ἴδιας φύσης μὲ τὸν ἄντρα (“ κατ’αὐτόν ”) · καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴ μέση τοῦ σώματος κι ὄχι ἀπὸ τὰ πάνω ἄκρα (τὴν κεφαλὴ) οὔτε ἀπὸ τὰ πόδια. Καὶ ἡ γυναίκα εἶναι βοηθὸς τοῦ ἄντρα ἀλλὰ ἰσότιμος καὶ ὁμοούσιος βοηθός. Ἔτσι, ὅταν ὁ ἄντρας παίρνει πρωτοβουλίες, ἡ γυναίκα τὸν βοηθεῖ, γιατὶ νιώθει ἱκανότερη γι’αὐτὸ καὶ τῆς ἀρέσει, ὄχι γιατὶ ἀναγκάζεται. Ἄρα ἡ θεσμοποίηση τῆς ἐξουσίας τῶν ανδρῶν πάνω στὶς γυναῖκες εἶναι μιὰ προσποίηση νομιμότητας, ποὺ σκεπάζει τὴν κακία τους. Εἶναι ἴδια μὲ τὴ θεσμοποίηση τῆς λεηλασίας τῶν νικημένων. Ὁ Πλάτων λ.χ. στὴν Πολιτεία τοῦ λέει ὅτι τὸν αἰχμάλωτο, ποὺ θὰ πιάσει κάποιος στὸν πόλεμο, μπορεῖ νὰ τὸν κάνει ὅ,τι θέλει. Στὸ 5ο βιβλίο τῆς Πολιτείας θεσμοθετεῖται ἀπὸ τὸν Πλάτωνα καὶ ἡ κοινοκτημοσύνη τῶν γυναικῶν ἀπὸ τοὺς ἄντρες · ἀκόμα οἱ μητέρες στεροῦνται τὸ δικαίωμα τοῦ θηλασμοῦ καὶ τῆς γνωριμίας ἀκόμα τῶν παιδιῶν τους. Καὶ ὅσοι γεννηθοῦν ἀπὸ γονεῖς διαφορετικῶν τάξεων, ὅσα γεννηθοῦν μὲ κάποια ἀναπηρία πρέπει σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Πολιτείας νὰ ἐξαφανίζονται. Βέβαια στὴ σύνταξη τῆς Πολιτείας καὶ στὶς προσπάθειες, ποὺ ἔγιναν γιὰ τὴν ἐφαρμογή της στὴ Σικελία δὲν ῥωτήθηκε καμμιὰ γυναίκα.

Εἶναι περίεργο καὶ θαυμαστὸ συγχρόνως ὅτι ἐνῷ στὸν “χρυσοῦν αἰῶνα” ἡ θέση τῆς γυναίκας μέσα στὴν ἐποχὴ τοῦ Εὐριπίδη ἦταν τόσο χαμηλό, ὥστε νὰ τὴν χαρακτηρίζει ὁ ποιητὴς “ἀθλιώτατον φυτό”, δηλαδὴ τὸ πιὸ ἄθλιο ζωντανό, πέντε χρόνια παλιότερα στὰ χρόνια τοῦ σεναρίου τῆς Ὀδύσσειας, ἡ γυναίκα εἶναι Ναυσικᾶ, Ἀρήτη, Πηνελόπη, γυναῖκες μὲ κῦρος καὶ ἀξιοπρέπεια. Οἱ μνηστῆρες δήλωσαν στὸν Τηλέμαχο γιὰ τὴν μητέρα τοῦ ὅτι “δι’ἀρετὴν ἐριδαίνομεν”. Τὴν ἀρετή της τὴν ἀποζητοῦσαν ἑκατὸν τόσα παλληκάρια ἀρχοντόπουλα.

Στὴν Ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα καὶ μάλιστα μέσα στὴν κοινωνία τῶν Ἀθηνῶν δὲν ὑπῆρχε γυναίκα φημισμένη ἐκτὸς ἀπὸ τὶς πόρνες καλλονὲς καὶ ἀπὸ τὴ γυναίκα τοῦ Περικλῆ, ποὺ δὲν εἶχε κι αὐτὴ καλὴ φήμη.

Πάνω σ’αὐτὴ τὴν κεφαλαιώδη ἀδικία λειτούργησε ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ κι ἔκανε τὴ γυναίκα μητέρα τοῦ Θεοῦ ! Καὶ μάλιστα μιὰ γυναίκα ὄχι ἀρχοντοαναθρεμμένη, οὔτε σπουδασμένη, οὔτε μὲ χαρίσματα ἄλλα κοσμικά · μιὰ ταπεινή, ὀρφανὴ κοπέλα τῆς ἄσημης Ναζαρὲτ μὲ κεντρικὴ ἀρετὴ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ. Καμμιὰ φιλοσοφία κανενὸς λαοῦ δὲν θὰ τῆς λογάριαζε τὰ προσόντά της.

Καὶ βάση αὐτὴς τῆς βιωμένης φιλοσοφίας τοῦ χριστιανισμοῦ οἱ γυναῖκες πῆραν τὴν ἀξία τους καὶ τιμήθηκε ἡ μητρότητα, ἡ συζυγία, ὅπως καὶ ἡ παρθενία ὡς ἀρετὲς καὶ μάλιστα μεγάλες ἀρετές. Μ’αὐτὲς τὶς ἀρετὲς ἀναγνωρισμένες ὡς θεμελιακὲς οἱ γυναῖκες βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὰ φυσικά τους ὅρια καὶ ἔγιναν καὶ διακόνισσες καὶ ἱεραπόστολοι καὶ ἡγουμένισσες, καμμιὰ φορὰ καὶ πολεμίστριες καὶ βασίλισσες. Καὶ ἡ νομοθεσία, ὅπως τὴν παρέλαβαν οἱ Βυζαντινοὶ ἀπὸ τοὺς ἄμεσους προγόνους τους τοὺς Ῥωμαίους, κι αὐτὴ ἐλύγισε μπροστὰ στὴ νέα κοινωνιολογία καὶ ἀναγνώρισε στὴ γυναίκα δικαιώματα. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γράφει κάπου : “ Διὰ τοῦτο οἱ νόμοι εἰσὶ κατὰ τῶν γυναικῶν, ὅτι ἄνδρες οἱ νομοθετοῦντες ”. Καὶ ἡ κάθε καινούρια νομοθεσία εἶχε πιὸ βελτιωμένες Νεαρὲς σχετικὰ μὲ τὰ δίκαια τῶν γυναικῶν.

Στὶς τελευταῖες δεκαετίες εἶναι ἀλήθεια ὅτι νομοθετικὰ τοὐλάχιστον ἔχει ἀνέβει πολὺ ἡ θέση τῆς γυναίκας, μέχρι τὴν πλήρη ἐξίσωση μὲ τὸν ἄνδρα, τοὐλάχιστον στὸν δυτικὸ κόσμο. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔχει σημασία μεγάλη εἶναι ἡ ἠθικὴ ἐκτίμηση τῆς γυναίκας, ἡ θερμὴ ἀγάπη, ποὺ τῆς ἀξίζει καὶ τὴ χρειάζεται. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι νόμος ἀλλὰ χάρις. Καὶ τὴν χάρη ἔφερε ὁ Χριστὸς στὴν Ἱστορία καὶ μόνο μέσα στὴν Ἐκκλησία βρίσκεται.

Ἐκεῖνο ποὺ χρωστᾶμε ὅλοι ἐπέναντι στὶς γυναῖκες εἶναι πρώτα νὰ τὶς ἀγαπᾶμε καὶ νὰ τὶς τιμοῦμε καὶ δεύτερον νὰ τὶς στηρίζουμε, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ διατηροῦν καὶ τὰ ἰδιαίτερα χαρίσματα, ποὺ ἔχουν, τὸ χάρισμα τῆς τρυφερότητας, τῆς συζυγίας, τῆς διακονίας, τῆς μητρότητας. Νὰ μὴν ἀφήνουμε τὶς γυναῖκες μας νὰ κατατρίβονται μὲ ἔργα, στὰ ὁποῖα εἶναι μὲν ἱκανές, ἀλλὰ δὲν εἶναι εὐτυχισμένες.

Κωνσταντίνος Γανωτής: Φιλόλογος-Συγγραφέας,ομιλητής και συνεργάτης του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Πειραϊκής Εκκλησίας